I

Коли б тебе, Полінашко,
Як я, знали люди,
За тобою, моя пташко,
Літали б усюди.
Коли б тебе, як я, знали
Багатії й бідні,
Вони б тебе покохали,
Як братики рідні.

Коли б знали хист і сили
Розуму й серденька,
На руках тебе б носили,
Як тато та ненька.
До серденька б пригортали,
Як я пригортаю,
За тобою б пропадали,
Як я пропадаю.
Соловейко в клітці тісній
Пісні виспівує...
А хто ж тії дивні пісні
На улиці чує!..
23 декабря 1855 года, Харьков

II

Віє вітер, несе пташку,
Та не з того краю,
Відкіль мою Полінашку
Щодень виглядаю.
Повій, вітре, та з досвіту,
З другої країни;
Навій мені добру вістку

Об моїй дитині.
Лети, пташко, з захід сонця,
Защебечи в шибку,
Довго ж ще біля віконця
Ждать дівчину-рибку!
Дмухнув вітер, звилась пташка,
Вістоньку звістує,-
Що в Полтаві Полінашка
За татом жалкує.
24 декабря 1855 года, Харьков

III

Текла річка
Невеличка
Та й понялась морем;
Була радість,
Хоч на старість,-
Та й залилась горем!
Нема пташки
Полінашки,
Нема й співів рідних!
Полетіла,
Не схотіла
Тішити нас, бідних!
Ой ми, доню,
Твою долю
Не ганьбим, не гудим:
Будь щаслива,
Добротлива,
То й ми в добрі будем.
Твої сміхи —
Нам утіхи,
Поки тебе стане,
Твоє сонце

У віконце
І до нас загляне.
Смійся ж, серце,
Натщесерце,
Смійся і по страві:
Нехай пташку
Полінашку
Полюблять в Полтаві.
27 декабря 1855 года, Харьков

IV

В ПОЛТАВУ

á ma bien-aimée Apollinaire, sur l'oubli de son beau manchon

Tu as bien fait, ma chère fille,
D'avoir oublié ton manchon:
Le feu de ton esprit pétille
Sans la chaleur d'un vil torchon.
Les étoffes les plus coûteuses
D'un sot sont un triste ornement;
L'or et les pierreries précieuses
Pâlissent auprès d'un talent.
Lorsque d'un clavier most tu tires
Des sons vivants et mélodieux,
J'oublie la terre, et tu aspires,
Dans tes brûlants transports, aux cieux.
Ou, lorsque ta main filiale
Veut caresser mes cheveux gris,
Mon coeur bondit, mon coeur tressaille,
Et jusqu'aux pleurs tu m'attendris.
Voilà tes joyaux, ta parure,
Ma chère enfant! soigne les bien,
Et que ta vertu nous assure
Et notre bonheur et le tien.

Et quand, par un sort immuable
Mon heure sonnera d'adieux.
Ange de paix! fille adorable.
Ta main me fermera les yeux.*
30 décembre 1855, Harkoff

* В ПОЛТАВУ

до любої моєї Аполлінарії
з приводу її забутої муфти
Вчинила добре ти, дитино,
Свою забувши муфту в нас:
Нащо горнутися в шматину,
Як серце гріє повсякчас!
Вдягни дурного в пишні шати
І з того буде тільки сміх,
А хто талантами багатий —
Алмази бліднуть проти них.
Коли ти клавіші торкаєш
І мелодійний будиш звук,-
До неба душу пориваєш
Від грішного падолу мук.
А як ласкавою рукою
Мені ти пестиш сивину,-
Я чую, повен супокою,
Сльозину ва щоці ясну.
Ось де оздоби найпишніші,
Моє дитя! Пильнуй же їх,
Живи в чесноті,'в милій тиші,
Батьків чаруючи своїх.
Коли ж у темну домовину
Прийде мені пора лягти,-
Закриєш очі в ту хвилину
Мені, мій янголе, лиш ти.

Переклад М. Рильського

30 грудня 1855, Харків

V

Сидить батько на лаві,
Насупивсь... сумує;
Дочка ж його в Полтаві
З хлопцями гарцює,
Виліз батько із хатини —
Дочку виглядати...
І не чувать дитини!..
Що за вража мати!
"Вертайсь, дочко, додому,
Годі гопцювати,
Годі ж сього содому
В людях виробляти!
Чи се ж таки не диво,
Та й не дивовина,
Щоб по тижню мед, пиво
Смоктала дівчина!"
"Ой я б, тату, вернулась,-
Не пускає мати;
В шість узликів стягнулась,— [36]
Хоче танцювати.
Ой я б, тату, не дуже
Тих медів бажала,
Коли ж мати... байдуже!
"Пий, дочко!" — сказала.
"Та пий,— каже,— поки п'ється!
Нехай легко там ікнеться —
І батькові, і дитині,
І в господі всій родині!
Хай цибулю батько лупить,
А нам капшук з скрині цупить

Та в Полтаву надсилає,
Поки мати тут гуляє!
Скачи ж, дочко!.. мати скаче:
Нехай дома батько плаче!.."
31 декабря 1855 г., Харьков

[35] — Аполлінарія — дочка П. Гулака-Артемовського, з 1849 р. вчилась у Полтавському інституті шляхетних дівчат.
[36] — "Un corsage a six noeuds" [корсаж на шести вузлах] — Примітка автора.